ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Наукової ради
ІСТЕ СБУ від 14.10.2026 № 5

ПОЛІТИКА ЩОДО ФОРМУВАННЯ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВО-ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ ТА СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

І. Загальні положення

1.1. Ця Політика визначає загальні засади формування, функціонування та розвитку системи забезпечення академічної доброчесності в Українському науково-дослідному інституті спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України (далі – ІСТЕ СБУ).

1.2. Ця Політика розроблена з метою застосування єдиного підходу до формування та реалізації внутрішньої політики забезпечення академічної доброчесності, утвердження та популяризації культури академічної доброчесності, запобігання її порушенням, правил забезпечення академічної доброчесності у видавничій діяльності ІСТЕ СБУ, визначення та застосування вимог до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів у частині забезпечення академічної доброчесності, механізми для запобігання виникнення та врегулювання конфлікту інтересів;

1.3. Ця політика поширюється на академічну діяльність в ІСТЕ СБУ, яка охоплює:

наукову діяльність;

створення, виконання та оцінювання проєктів у сфері освіти і науки;

створення, рецензування, наукове редагування академічних творів;

конкурси та інші заходи змагального характеру у сфері науки та участь у таких заходах;

присудження наукових ступенів, присвоєння вчених звань,

атестацію наукових працівників;

державну атестацію наукових установ і закладів вищої освіти у частині провадження ними наукової і науково-технічної діяльності;

здійснення наукової і науково-технічної експертизи.

1.4. Політика розроблена відповідно до:

Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”;

Закону України “Про академічну доброчесність”;

Закону України “Про вищу освіту”;

Статуту Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України у новій редакції, затвердженого наказом Центрального управління Служби безпеки України від 13 червня 2025 року № 227;

Положення про наукову і науково-технічну діяльність у Службі безпеки України, затвердженого наказом Центрального управління Служби безпеки України від 10 січня 2018 року № 48;

Положення про післядипломну освіту у системі Служби безпеки України, затвердженого наказом Центрального управління Служби безпеки України від 21 грудня 2023 року № 505/ДСК.

1.4. У Політиці терміни вживаються у значеннях, наведених у нормативно-правових актах, зазначених у пункті 1.3 цієї Політики.

1.5. Система забезпечення академічної доброчесності в ІСТЕ СБУ, окрім цієї Політики, включає:

порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів;

повноваження та відповідальність уповноважених осіб;

процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності;

гарантії дотримання прав вчених під час розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності;

порядок прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на порушення академічної доброчесності та порядок оскарження таких рішень.

ІІ. Заходи, спрямовані на формування та утвердження академічної доброчесності

2.1. Для забезпечення формування та утвердження культури академічної доброчесності в ІСТЕ СБУ, нормативного забезпечення роботи уповноважених органів (уповноважених осіб) ІСТЕ СБУ розроблюються та актуалізуються внутрішні нормативні акти, якими визначаються права та обов'язки уповноваженого органу (уповноважену особу) з питань академічної доброчесності; порядок виявлення, встановлення фактів та розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності; правила подання, рецензування, перевірки, редагування, опублікування, відкликання академічних творів.

2.2. Вчені та наукові співробітники (працівники) під час провадження академічної діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил:

дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

забезпечувати прозорість наукового дослідження (з урахуванням визначених законодавством обмежень) шляхом надання (зазначення, повідомлення тощо) достовірної (правдивої) інформації про первинні дані дослідження, використані/застосовані методи, методики, матеріали, обладнання тощо, порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну дослідницьку діяльність;

аналізувати надійність і достовірність вихідної інформації та раніше отриманих наукових результатів, що використовуються для отримання нових наукових результатів;

формулювати або формувати висновки і рекомендації за результатами досліджень на основі належних доказів і фактів;

чітко виокремлювати і розмежовувати результати власної наукової діяльності та результати наукової діяльності інших осіб;

під час оприлюднення результатів досліджень нести відповідальність за їх достовірність і вплив на суспільство;

не допускати академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, приписування авторства, відчуження авторства, недоброчесного використання результатів, створених або згенерованих із застосуванням систем штучного інтелекту, а також інших порушень академічної доброчесності;

доброчесно, відповідально та прозоро використовувати технології штучного інтелекту та інші цифрові інструменти відповідно до законодавства, вимог видавців, умов виконання відповідної роботи та внутрішніх актів наукової установи;

повідомляти у встановленому порядку про обставини, які можуть свідчити про наявність реального або потенційного конфлікту інтересів під час провадження академічної діяльності;

дотримуватися принципів об'єктивності, неупередженості, конфіденційності та професійної відповідальності під час рецензування, експертного оцінювання, наукового редагування, наукового керівництва, консультування, атестації та інших процедур, пов'язаних з оцінюванням результатів академічної діяльності;

не використовувати без належного дозволу чи посилання неопубліковані матеріали, ідеї, дані або результати, доступ до яких отримано у зв'язку з виконанням функцій рецензента, експерта, консультанта, члена відповідного колегіального чи дорадчого орган.

2.3. Наукові співробітники (працівники) ІСТЕ СБУ, які виконують адміністративно-управлінські функції, зобов'язані забезпечувати систематичний контроль за ефективністю (дієвістю) функціонування системи забезпечення академічної доброчесності на рівні наукової установи або їхніх структурних підрозділів.

III. Вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів у частині забезпечення академічної доброчесності

3.1. Під час створення академічного твору наукові співробітники (працівники) ІСТЕ СБУ повинні дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

3.2. Академічні твори, створені, подані, рекомендовані до друку, оприлюднені, виконані, перевірені або оцінені в ІСТЕ СБУ, мають відповідати вимогам Закону України "Про академічну доброчесність", інших актів законодавства, внутрішніх актів установи, стандартів академічного письма, правил цитування та посилання на джерела інформації.

3.3. Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості,

думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора.

Посилання на джерело інформації здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації.

У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в академічному творі.

3.4. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори.

В оприлюдненому академічному творі, крім авторів, зазначаються й інші особи, які брали участь у роботі над ним (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

3.5. У разі використання в академічному творі об’єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп’ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, визначених відповідним суб’єктом академічної діяльності.

3.6. У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це має бути обов’язково зазначено в цьому новому академічному творі.

3.7. В ІСТЕ СБУ забезпечується доступ вчених до спеціалізованих програмних засобів з виявлення ознак порушення академічної доброчесності відповідно до Порядку виявлення, встановлення фактів та розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності.

IV. Забезпечення академічної доброчесності у видавничій діяльності ІСТЕ СБУ

4.1. ІСТЕ СБУ забезпечує академічну доброчесність у видавничій діяльності за допомогою затвердження й оприлюднення правил подання, рецензування, перевірки, редагування, опублікування, відкликання академічних творів і розгляду інформації про можливі порушення академічної доброчесності в опублікованих творах.

4.2. ІСТЕ СБУ забезпечує доброчесне рецензування, запобігання конфлікту інтересів, перевірку поданих матеріалів на наявність ознак порушення

академічної доброчесності, інформування авторів про підстави відмови в опублікуванні чи відкликання академічного твору.

4.3. У разі виявлення ознак порушення академічної доброчесності в академічному творі, поданому для опублікування, ІСТЕ СБУ відмовляє в опублікуванні такого твору відповідно до Закону України “Про академічну доброчесність”.

4.4. Опублікований академічний твір, у якому виявлено факт порушення академічної доброчесності, підлягає відкликанню відповідно до Закону України “Про академічну доброчесність”.

V. Механізми для запобігання виникненню та врегулювання конфлікту інтересів

5.1. Під час провадження академічної діяльності в ІСТЕ СБУ застосовуються механізми виникнення та врегулювання конфлікту інтересів, визначені Законом України “Про запобігання корупції”.

VI. Популяризація академічної доброчесності в ІСТЕ СБУ

6.1. Популяризація академічної доброчесності серед суб’єктів академічної діяльності в ІСТЕ СБУ здійснюється через систематичне проведення регулярних заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила академічної доброчесності, вивчення і розгляду вітчизняного та іноземного досвіду щодо забезпечення академічної доброчесності.